

MIRIAM GAŽOVÁ

Darina Laščiaková
Cesty za ľudovou piesňou

MIRIAM GAŽOVÁ

Darina Laščiaková
Cesty za ľudovou piesňou

(foto: Vojtech Majling)

MIRIAM GAŽOVÁ

Darina Laščiaková
Cesty za ľudovou piesňou

HUDOBNÉ
CENTRUM
2018

MIRIAM GAŽOVÁ:

DARINA LAŠČIA OVÁ. Č Y ZA EUDOVU PI ŇOU

© Miriam Gažová

© Hudobné centrum, Bratislava 2018

foto © rodinný archív Dariny Laščiakovej, Archív RTVS, archív Lúčnice, archív cien Krištáľové krídlo, archív KD Strážnice, archív mesta Tvrdosín, archív o. z. Javorie Korytárky, archív Portálu T2.SK, Peter Berčík, Ján Džubek, Emanuel Frühauf, Miriam Gažová, Anton Kulan, Vojtech Majling, Milan Stano, Ivan Staňo, Petr Stránský, Ivan Takáč, Jindro Zlesák

foto na obálke © Archív RTVS, Jindro Zlesák (*Sol' zeme*, 1975)

obálka © PERGAMEN s. r. o.

ISBN 978-80-89427-32-1 (print)

ISBN 978-80-89427-58-1 (ePDF)

Obsah

Predslov (Ondrej Demo)	10
Úvod	15
Detstvo prežité na Orave	17
Vysokoškolské štúdiá	23
Práca v rozhlase	34
Práca pre televíziu	58
Život s piesňou	66
Naša Darinka – očami priateľov a spolupracovníkov	87
Na záver	101
Podakovanie	102
Zoznam použitej literatúry	103
Nahrávky piesní z repertoáru Dariny Laščiakovej v archíve RTVS (výber)	104
Zoznam relácií Dariny Laščiakovej v archíve RTVS (výber)	110
Zoznam hudobných nosičov Dariny Laščiakovej (výber)	112
Hudobné nosiče, na ktorých Darina Laščiaková spoluúčinkuje s inými interpretmi (výber)	113
CD príloha	114
Menný register	116

(foto: Miriam Gažová)

Touto publikáciou chcem vysloviť vďaku Darinke Laščiakovej za jej obetavú prácu, ktorú vykonala na záchranu nášho kultúrneho dedičstva. Zachraňovala ho s redaktorským mikrofónom doslova na poslednú chvíľu. V podmienkach rozhlasového štúdia pretavovala vzácny zaznamenaný materiál na trvalú umeleckú hodnotu, ktorú potom predkladala svojim poslucháčom, a prenášala tak kus bohatstva z horských oblastí do domácností poslucháčov. Obzvlášť Darinke ďakujem za jej starostlivé rady a usmernenia, ktoré mi neraz pomohli a stále pomáhajú pri mojej práci. Predovšetkým ale ďakujem za jej úprimné priateľstvo, dobrotu a lásku.

Miriam Gažová

*Ak ľuďom urobím radosť svojím spevom, vďačne
im zaspievam. To je môj životný údel, a Tomu,
kto mi ho dal, musím ešte všeličo splatiť.*

Darina Laščiaková

Predslov

Ondrej Demo

V tejto chvíli sa vraciam aspoň nachvíľu do redakcie ľudovej hudby Československého rozhlasu v Bratislave, v ktorej sme sa niekoľko rokov (1961 – 1991) stretávali s Darinkou Laščiakovou v kolektíve piatich redaktorov. V redakcii po dlhé roky (1951 – 1954) šéfoval prof. Pavol Tonkovič a po ňom (1958 – 1988) Vladimír Slujka. Bolo tu niekedy veľmi rušno, niekedy hrobové ticho, hlavne pred poradou a pri hľadaní námetov pre nové programy, ale občas aj veselo, dobrá nálada okorenená zážitkami z denného života. To všetko plynulo zo štýlu práce v rozhlasovom médiu, z komunikácie s ľuďmi v Bratislave, ale aj s ľuďmi, žijúcimi na dedinách, roztrúsených kopaniciach či lazoch.

V každej situácii mala Darinka liek na všetky problémy. Prichádzala do redakcie usmiata ako ranné slniečko, prívetиво sa prihovрила a keď zbadala, že má ktosi hlavu v smútku, hneď nadviazala kontakt. Keď zistila, že kolegyňa Irenka Holáková je nešťastná, pretože sa jej nepodarilo nadviazať telefonický kontakt s Varšavou a bol tak ohrozený jej priamy prenos koncertu z Bratislavy, začala ju utešovať: „Neboj sa, moja, keď hrmenie a blesky prestanú, vyjde

to.“ A stalo sa. Inokedy potešovala kolegyňu Adrianu Domanskú, keď sa jej prihlásil zahraničný hosť menom Veronica nie ako pani, ale ako muž. Nariekala, že v hoteli má zabezpečenú izbu pre dve ženy. Čo teraz? „Neboj sa, skôr ako nájdeš pre neho inú izbu, spriatelila sa.“ Keď som nebol spokojný s nahrávkami do cyklu *Klenotnica ľudovej hudby*, povzbudila ma slovami: „Nebud' smutný, Ondrej, keď sa na dievčatá usmeješ, uvidíš, že hneď budú krajšie spievať.“

Stalo sa, že šéf Vladimír Slujka sa raz pochmúrne pozrel na Darinku a zahundral: „Kde si bola včera, nebola si tu!“ „Veď som predsa vedľa teba sedela, šéfinko.“ Sebavedome tvrdila Darinka. „Ale nie si podpísaná v dochádzke!“ „Tak ma podpíš, šéfinko, veď i ja som ťa podpísala predvčerom, keď si tu nebol. Program som musela do vysielania odovzdať.“ „Šéfinko“ bol inak priateľský. Keď ju oslovil „Gažovie“, jej priezviskom za slobodna, čakala, čo sa za tým skrýva. „Šéfinko“, držiak v ruke programové karty, ukazoval: „Takto to do vysielania predsa nemôže ísť. Nestriedaš nahrávky, opakujú sa ti aj autori!“ Darinka prekvapene a na svoju obranu reagovala: „To nie je pravda, šéfinko, však ja s tými programovými kartami hrám pomaly aj mariáš.“

Keď sme sa presťahovali do novučičkej budovy rozhlasu, do obrátenej pyramídy na Mýtnej ulici, to bola senzácia. Mnoho zvedavcov prichádzalo a chcelo sa pozrieť dovnútra. Vrátnici boli prísni, bez preukazu ani krok, nikoho nepustili dnu. Darinku už dobre poznali, ale pri príchode do budovy aj ju zastavili: „Preukaz, pani Laščiaková!“ Darinka, otvárajúc kabelku: „Hneď to bude,“ hľadala ho v kabelke, ale nie a nie ho nájsť. „Nedá sa nič robiť, poriadok musí byť,“ zahundral vrátnik. „Máte pravdu,“ a po chvíli radostne zvolala: „Aha, mám ho!“ Zamávala električkou vrátnikovi pred nosom a rýchlo vbehla do budovy. Vrátnik, ďakujúc, prikyvoval: „Poriadok musí byť!“

Darinka bola obľúbenou redaktorkou, ale aj speváčkou. Mala radosť, keď sa jej podarilo nahráť aspoň jednu pieseň z rodnej Oravy. Vyberala si predovšetkým také, pri ktorých jej Roháče odpovedali

ozvenou. Ale aj mnohé iné, čo na Orave spievali matky nad kolískou, družičky a ženy na svadbách či mládenci ku goralským tancom. Jej piesne čoskoro zneli z rozhlasu, z gramofónových platní, zo sobášnych siení, CD nosičov atď. Veľmi sa potešila, keď Ľudový orchester Československého rozhlasu v Bratislave dostal pozvánku na Wiener Festwochen 1967, aj so sólistami spevákmi, ktorými boli Štefan Hoza, Edita Gruberová a Darina Laščiaková. Dirigentom bol Tibor Andrašovan a dramaturgom som bol ja. Všetci sme nadšene pripravovali reprezentačný program pre vzácné podujatie v susednom Rakúsku. Počas festivalového týždňa sme mali šesť vystúpení vo Viedni, z ktorých odznali ukážky aj v programe *Was gibt es Neues?* Moderoval ho vtedy populárny Heinz Conrads. Ako posledný sa uskutočnil koncert za účasti vážených hostí a členov nášho veľvyslanectva. Po koncerte sa okresný „bürgermeister“ Leo Mistingner poďakoval za umelecky hodnotný program a všetkým udelil pamätnú medailu.

Na druhý deň, pri odchode z Viedne, sme sa ešte zastavili pri obchodnom dome, nechceli sme sa vrátiť domov s prázdnyimi rukami. Zaparkovali sme v blízkosti Südbahnhof na ľahko zapamätateľnom mieste. Všetci sme sa rozutekali za nákupmi a na dohovorený čas sme sa vracali s množstvom balíkov v rukách. V autobuse bolo čoskoro všetko zaplnené. „Sme všetci, môžem štartovať?“ ozval sa šofér. „Áno, sme,“ znela odpoveď. Autobus zarachotil a my sme sa v dobrej nálade, pospevujúc si, vracali domov. Pred Schwechatom ktosi zvolal: „A kde je Darinka?“ Nastalo ticho, nikto sa neozval. Nasledoval zmätok, hľadanie. „Tá iste zabľúdila, alebo sa nechce vrátiť!“ Šofér zarachotil, autobus otočil a vrátili sme sa na miesto, kde sme parkovali. Chvíľu sme čakali a naraz – *Darinka!* Vystrašená, so slzami v očiach a s nákupmi v rukách, prišla do autobusu. Zatlieskali sme jej. Našla sa zatúlaná ovečka. „Vraj si tu chcela zostať!“ zavolať ktosi. „Ani za svet, opustiť môjho Adamka,“ – *mužička* – „deti a Slovensko, nikdy!“ odvetila.